

ŞEYTAN VE ŞEYTAN'IN YAKLAŞMA ŞEKİLLERİ

ŞEYTAN.....	1
ŞEYTANIN VESVESELERİ:.....	2
ŞEYTANIN EN CAN ALICI SILAHI: ŞEHVET.....	3
ŞEYTANİ OKLAR.....	4
İRÂDE, NEFİS VE ŞEYTAN.....	5
ŞEYTAN'IN VESVESELERİNE KARŞI MESNEVİ-İ NURİYE.....	6
Özet.....	6

Şeytan

Şeytan, Allah'ın rahmetinden uzak düşmüş, işi azgınlık ve azdırma; varlığını fitne, fesat, nifak ve şikak ekseninde sürdüren lanetlik bir tali'sizdir. Şeytânettir onun her işi ve şer peşinde koşar sürekli; koşar ve insanlarda kötülük duygularını tetikleyerek, onları iyilikten, güzellikten ve faziletten uzaklaştırarak âdeta kendine benzetip aveneleri hâline getirir. Dinî emirlere başkaldırma, Allah ve Peygamber'in dediklerini tersine çevirme, menhiyât yollarına su serpip insanları bohemleştirme onun en çok üzerinde durduğu hususlardandır. O her zaman ve her yerde kanun ve kural tanımamazlığı yeğler atmosferine girenlere.. böylelerinin hırslarını şahlandırır, cismanî ve bedenî arzularını kamçılar, onlara sürekli çalma-çırpma yollarını gösterir, zevk u safâ ile başlarını döndürür ve pek çoğunu kendi gibi iblisleştirir.

Belli hikmet ve maslahatlar için insanın varlık atlasına yerleştirilmiş bulunan bir kısım insanî hisleri olumsuzluk istikametinde kullanmada onun eşimenendi yoktur.. o, kirli atmosferine girme bahtsızlığına maruz kalanlara güzellikleri çirkin, çirkinlikleri de güzel göstermede fevkalâde mâhirdir. Avladığı tali'sizleri iğfal ve propagandalarıyla öylesine beden ve cismaniyetin kulları-köleleri hâline getirir ki, artık böylesi zavallıların bir daha da hakiki insan olma ufkuna yönelmeleri âdeta imkânsızlaşır...

İnsanoğlu bu muzır mahlûku ilk defa Hazreti Âdem'e secde hâdisesinde Allah'a başkaldırmasıyla tanışa dabu bahtsızın sergüzeştisi, -Allahu a'lem- iç problemleri ve düşünce çelişkilerine bağlı olarak çok daha eskilere dayanmaktadır. O, tabiatındaki potansiyel kıskançlık hissi, aldatma cibilliyeti, benlik duygusu, isyan ruhu ve şöhret zaafıyla -bütün bunlarda iradesi bir şart-ı âdî- günümüzdeki takipçileri gibi isyan ahlâkıyla sürekli köpürüp duran, fesada kilitlenmiş, bayağılardan bayağı bir varlıktır. Onun iç dünyasını ve mahiyetini teşkil eden esas unsurlarında sürekli kötülük duyguları kaynayıp durduğu için yörüngesine giren ins ve cinden herkese de aynı şeyleri mırıldanır. Hususiyle de bir kısım karakter problemi olanları kendine benzetmeye çalışır ve

böylelerine mütemâdiyen şeytanî mülâhazalar üfler.. onların dem ve damarlarında dolaşır.. ve bu bahtsızlara hep negatif şeyler fısıldar. Bu zavallılar, iç dünyalarında şekillenen söz, beyan ya da yazıya dökülen düşünce şeklindeki olumsuzlukları kendi fikirleriymiş gibi sanırlar ama bütün bu menfiliklerin arkasında şeytanî dürtülerin olduğu açıktır. Bu itibarla da, insanlara karşı ve hususiyle de ehl-i imana karşı kin ve nefret taşıyan, onları baştan çıkarmaya çalışan, yer yer bir kısım zayıfların hayvanî hislerini tetikleyerek bunları bohemiğe sürükleyen, kendi gibi düşünmeyenlere saldıran, yerinde kargaşa çıkarıp genel havayı geren ve değişik kesimleri karşı karşıya getiren, her zaman nifak ve şikak peşinde koşan, Kur'ân ifadesiyle, mü'minlerle bulduklarında onlardan görünen, radikal küfür babalarının yanlarına döndüklerinde de gerçek düşüncelerini ortaya koyan bu tür fitne örgütleri ve şeytan aveneleri de mecazen şeytan kabul edilegelmiştir ki, Kur'ân'ın **شَّيَاطِينِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ** ayetinde deşifre ettiği insî şeytanlar da işte bunlardır. (Şeytan ve Çağdaş Takipçileri, Sızıntı 2008 Haziran Başyazısı)

Şeytanın Vesveseleri:

Allah Teâlâ, şeytanın şerrinden hepimizi muhafaza buyursun. Günde bin defa “Rabbi eûzü bike min hemezâti’ş-şeyâtîn ve eûzü bike Rabbi en yahdurûn” (Ya Rabbi, şeytanların vesveselerinden, onların başıma üşüşmelerinden sana sığınırım!) (Mü'minun, 23/97-98) desek yine de az söylemiş oluruz. Çünkü şeytan çok hile ve oyun biliyor. Hiç kimse onun oynadığı satrançta onunla başa çıkamaz; fakat Allah'ın inayeti olursa şeytanın eli kolu bağlanır. Zira, o sadece, insanların gönlüne vesvese tohumları atar; şerre sebebiyet verir. Ama işin hâlîkı, yaratıcısı o değildir. Hayrı da şerri de, nuru da karanlığı da yaratan Allah'tır.

Şeytana bir iş izafe etmek, onun hakkında “...yaptı, ...etti” demek, onun bir şeyler becerdiğini söylemek ve ondan bahsedip üzerinde durmak tehlikeli olabilir. Bu durumda şeytan, bir hadis-i şerifte işaret buyrulduğu gibi şişer, kabarrır. Esas olan, Allah'a itimat ve güvenimizin ifadesi olarak, Allah'ın sonsuz havl ve kuvveti karşısında şeytanın tesirsizliğini; salih kullara hiçbir zarar veremeyeceğini düşünmek ve ona karşı sağlam durmaktır. Yani, bir bizim tavrımız açısından, bir de onun yaratılış hikmeti, misyonu açısından meseleye bakmak lâzımdır.

Bir zamanlar *Sızıntı* dergisinde bir acûze-i şemtâ (elden ayaktan kesilmiş yaşlı kadın) resmi yayınlanmıştı. O resimdeki, bir insandan daha çok kurgu filmlerdeki gulyabânilere benziyordu. Resmin üzerinde şu ifadeler vardı: “O şimdiye kadar hiçbir zaman asıl hüviyetiyle kimsenin karşısına çıkmadı.

İnsanlık onu hep değişik maskelerle ve başka başka şekillerde gördü. Şimdi ise çeşitli doktrinleri kullanarak bütün beşeri içine alabilecek en korkunç oyununu oynamak istiyor. İnsanla başlayan Mefisto-Faust oyunu henüz bitmiş değildir.”

Evet, Goethe de *Faust*'un sonunda “Bu hikâye bitmemiş; Faust mu galip, Mefisto mu galip belli değil?” der. Faust toy bir delikanlıdır. Kendi ömrünü yaşayan bir varlık... Şeytan ise bütün insanlığın ömrünü yaşayan bir ucûbe... Siz o resmi ya da benzerlerini görmüşseniz, şeytan denince zihninizde o şekil canlanabilir; fakat şeytan zihninizdeki şekilden çok farklıdır.

O, farklı farklı fettânlar (gönül alıcılar, fitneciler) şeklinde insanların karşısına çıkar. Kimi zaman bohemiği kullanır, beşerin hayvanî hislerini gıdıklar. Bazen insanları yutan bir canavar gibi.. bazen de onların beyinlerini okuyan, değişik elektrik şerareleri göndererek muvazenelerinde olumsuz tesirler icra etmeye çalışan, gelip beyin guddelerine oturarak vesvese veren, orada -psikiyatristlerin dediği gibi- değişik hormonlar üreten ve böylece hasımlarına korkulu rüyalar gösteren bir büyücü gibi olur.

Beşer hayatından metafiziğe ait mülâhazalar silinince her şeyi fizikle açıklama hastalığı zuhur etti. Dolayısıyla da günümüz insanı bir düalizme girdi. Dine, dinî esaslara inanan, bütün fizikî dünyaya metafiziğin hâkim olduğunu kabul edenlerin zihinlerinde bile her şeyi fizikle açıklama hastalığı baş gösterdi. **Günümüzdeki korkunç pozitivist mülâhazanın, insanların kafalarındaki akide intizamını şöyle böyle bozan bir kısım tesirleri oldu. Oldu ve hemen herkesin kalbine metafiziğe dair şüpheler attı. Bugün neredeyse herkesin şüphesi vardır. O şüphe de ancak kendini ibadete vermekle çözülebilir.** Çünkü din, “tasdikun bi'l-kalb, ikrarun bi'l-lisan ve â'mâlün bi'l-erkân”dan, yani; doğruluğunu kalb ile kabul etme, bu kabulü dil ile açıkça söyleme ve sonra da bu kabul ve itirafı davranışlarla bütünleştirmeden ibarettir.

İnsan çokça ibadet etmeli, ibadet onun tabiatının bir yanı haline gelmelidir. Kant, “Nazarî akılla Allah bilinemez” diyor; Yaratıcı'nın ancak amelî akılla bilinebileceğini söylüyor. Bergson da, kendine göre, vicdanı ve entüisyonu (sezgiyi) ön plana çıkarıyor. Bir mânâda, her şeyin vicdanla, sezgiyle bilineceğini ifade ediyor. Evet, insan delillerle kafasına yerleştirmeye çalıştığı bir ulûhiyet telakkisiyle, hiçbir zaman imana ilişen problemlerden kurtulamaz. İmanın, akıldan ziyade kalbe oturması lâzımdır. O da daha işin başında gönlü şeytana değil, Allah'a satmakla olacaktır. Gönlünü Allah'a satarak; “Al bunu, bu senin otağın, tahtını kur oraya” diyerek.

“Dil beyt-i Hüdâ’dır, ânı pak eyle sivâdan/Kasrına nüzûl eyleye Rahman gecelerde” diyen İbrahim Hakkı Hazretlerine kulak vererek alını seccadeye koyup, “Kalbimi senden başka her şeyden temizle, beni daire-i ulûhiyetine iltisaka (kavuşmaya) muvaffak eyle” demeli; yirmi sene, otuz sene bu şekilde yalvarmalıyız. İnsan ancak böyle bir cehd neticesinde hakka’l-yakîne ulaşır ki, o yaşana yaşana duyulup erilecek bir hedeftir ve o hedefe ulaşanların karşısına bin tane şeytan bin çeşit hile ve oyunla çıksa da Allah’ın izniyle onlara bir zarar veremez. (Kırık Testi 1)

Şeytanın en can alıcı silahı: Şehvet

Şehvet, şeytanın en çok başvurduğu, en çok kullandığı tezgâhtır. Mevlânâ’nın semaa kalktığı zaman irticalen söylediği, Zerkûb veya Hüsamettin Çelebi tarafından kaydedilmiş rubailerinde anlattığı bir şey var: Mevlânâ orada şeytanla Cenâb-ı Hakk’ı karşı karşıya getirip konuşturuyor. Diyor ki şeytan, Allah’a; “İzzetine kâsem ederim ki insanların hepsini şirazedenden çıkaracağım. Ama onların bir dayanakları var, benim de olması lâzım.” Allah, “İstediğin kadar para, al kullan onu” diyor. Memnun olmuyor, ekşitiyor yüzünü şeytan. “İstediğin kadar ömür...” deniliyor, yine yüzünü ekşitiyor; “İstediğin kadar güç, kuvvet...”, yine ekşitiyor; “şehvet” denilince, Hz. Mevlânâ diyor ki: “Şeytan zil taktı oynadı o zaman.”

Şehvet, şeytanın en büyük kozudur, denilebilir. Bana tarih boyunca şehvet mevzuunda dayanmış, sabretmiş, devrilmemiş kaç tane babayiğit gösterebilirsiniz? Kalbi hiç inhiraf etmemiş, gözünün içine yabancı bir hülya girmemiş, kulağı o işin mahremini duymamış, o istikamette adım atmamış, el uzatmamış kaç babayiğit? Zira o, şeytanın zil takıp oynadığı bir mesele. Allah Resûlü (sallallahü aleyhi ve sellem) “*Ümmetime bundan daha büyük bir imtihan, bir fitne vesilesi bırakmadım*” buyuruyor. Bizim sabah akşam yaptığımız dualar, kişinin şehvetle imtihanı karşısında yaptığı duadır; “Böyle bir imtihanla karşı karşıya gelmeden sana sığınırım!” demektir. Tek taraflı da değildir bu iş. Erkekler kadınlarla imtihan olurken, kadınlar da erkeklerle imtihan olur.

Şeytan hesabına olacak örgülerden ve nakışlardan kaçmak gerek. Başka bir deyişle, örümcek ağına düşmemeli. Ağa düşmüş sinekleri görmüşsünüzdür; çırpındıkça batarlar, daha perişan hale gelirler. Şeytanın ağı da öyle. O, ağına düşmüşlerin başında bekler; bekler ki kurtulmasın, çırpınsın ve çırpındıkça batsın. Bu sebeple, insan potansiyel genişliğini kendi elleriyle daraltmamalı. Kevn ü mekânlaraya sığmayan, lâ mekânî (bir mekânla sınırlanmayan), lâ zamanî (zamana bağlı olmayan) mahiyetini; daracık bir şeye, bir âna, bir lâhzaya, bir

bakmaya, bir öpmeye, bir daneye, bir lokmaya mahkûm etmemeli. Unutmayın, bir kuşu kafese kıstıran şey bir dane hırsıdır. Nizamî, Hz. Adem'in yediği "yasak meyve"nin de buğday olduğunu söyler. "Hz. Adem yiyince onu, benzi de buğday danesi gibi sapsarı kesildi" der *Mahzen-i Esrâr*'ında.

Demek asıl mesele şeytanın ağına düşmemek. Kur'ân-ı Kerim diyor ki, "Yaidühüm ve yümennîhim... (Onlara vaadde bulunur ve onları boş kuruntulara sevkeder...) " (Nisa, 4/120). Hiçbir vaadini yerine getirmez o. Onun sözünün hikâye edildiği başka bir âyette açıkça diyor zaten: "... Ben de size bir şeyler vadettim, ama sözümde durmadım" (İbrahim, 14/22). Öyleyse insanı boş vaadlerle kandıran ve vaadini asla gerçekleştiremeyecek olan şeytanın ağına düşmemeye bakmalı. (Sohbet-i Canan)

Şeytanî Oklar

Zihin, öncelikle günahlar, hatalar, yanlışlıklar ve kötülüklerle kirlenir. Her günah, her hata ve her kötülük onda mutlaka bir iz bırakır. İnsan çok defa böyle bir **zihin kirlenmesinin** farkına varmasa da zamanla onun tezahürlerini kendi gönlünde ve duygularında hissedebilir. Böyle bir kirlenme, hayırlı işlere devam etme arzusunu kırar, salih amellerde süreklilik isteğini azaltır ve fenalıklara meyil gücünü arttırır.

Evet, günümüzün insanları zihin kirliliği gibi bir âfete mâruzlar ve bu yönüyle de talihsiz sayılırlar. Bugün, çarşıya ve sokağa her çıkışlarında gözler yoluyla bir takım haramlara girmeleri neredeyse muhakkak. Ruh dünyalarında bulantı hâsıl edecek manzaralar âdiyattan. Kulaklar adeta kir taşıyor, diller kir üretiyor. Uygunsuz sözler dinleniyor, çirkin laflar ediliyor, sürekli şunun-bunun aleyhinde atılıp tutuluyor; konuşmalar gıybetlerle başlıyor, yalanlarla devam ediyor ve sonunda iftiralarla noktalanıyor. Konuşanlar kirletiyor; onlara müsamaha gösterip dinleyenler de onların vebaline ortak olup kirleniyorlar. Böylece, çok ciddi bir zihin kirliliği yaşanıyor.

Bu kötü durum şeytanın müdahalesine de bir ortam hazırlıyor ve kirli zihinleri şeytan kendi hesabına kullanıyor. Dolayısıyla, insanlar dupduru bir gönülle Cenâb-ı Hakk'a teveccüh etme imkânını asla bulamıyorlar. *Dahası, birer pas, birer leke olan o günahlar, tevbe ve istiğfarla temizlenmez ve arttıkça artarsa, o zaman üst üste yığılan kirliler bir perde halini alıyor; Allah'tan gelen tecellilerin önünü kesiyor, rahmet esintilerine ve ilahî inayete mani oluyor ve artık himayesiz kalan kalbler şeytandan gelecek küfür oklarına bile açık birer hedefe dönüşüyor.*

Bundan dolayıdır ki, böyle bir musibete karşı ümmetini ikaz eden Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), “Nazar (bakış) şeytanın zehirli oklarından bir oktur.” buyuruyor ve Cenâb-ı Hakk’ın şu iltifatkâr beyanını naklediyor: “Kim Benim korkumdan dolayı harama bakmayı terkederse, kalbine öyle bir iman neşvesi ve halâveti atarım ki, onun zevkini gönlünün derinliklerinde duyar.”

Dışarıdan gelecek günah hücumlarına karşı ümmetini koruma mevzuunda çok hassas davranan Peygamber Efendimiz (aleyhi ekmelût-tehâyâ), kadın-erkek herkesin iffete kilitlendiği bir dönemde, hem de Hac vakfesini yapıp Arafat’tan döndükleri bir sırada, terkesine aldığı (Hazreti Abbas’ın oğlu) Fazl’ın başını sağa-sola çeviriyor ve böylece etraftaki kadınlara gözünün ilişmemesi için ona yardımcı oluyordu. Asır saadet asrı, mevsim Hac mevsimi, terkesine binilen Zat Allah Rasûlü ve harama bakmaması için başı sağa-sola çevrilen de iffetinde hiç kimsenin şüphe edemeyeceği Hazreti Fazl idi. Öyle bir şeyin adeta imkânsız olduğu bir durumda, nazarına başka hayâller girmesin ve serseri bir ok kalbini delmesin diye, Fazl’ın yüzünü bir o yana bir bu yana çevirmesi Efendimiz’in bu konudaki hassasiyetini gösteriyor ve ümmetine misal teşkil ediyordu.

Rasûl-u Ekrem Efendimiz, bir başka zaman da, Hazreti Ali’ye, “Ya Ali, birinci bakış lehinedir, fakat ikincisi aleyhinedir.” buyurmuş; bir kasta iktiran etmediği için ilk bakışın mesuliyet getirmeyeceğini ama ikinci defa dönüp bakmak iradî olduğundan, onun günah hanesine yazılacağını vurgulamış; harama götüren yolu tâ baştan keserek günahlara geçit vermemek gerektiğine dikkat çekmişti. (İkinci Yağmurları)

İrade, Nefis Ve Şeytan

Evet irâde, nefis ve şeytandan gelen her türlü hile ve desiselere karşı bir siper olup, vahiyden düşünceye intikal eden şeyleri vicdanın destek ve beslemesi ile hayata mâletsin ve yaşanır hale getirsin diye yaratılmıştır. O bu vazifeyi ifâ ederken, en büyük hasmı olan şeytan ve nefis, irâdenin karşısına pek çok mania ve geçit vermeyen derin dereler çıkaracaklardır. Hasımlarına karşı böyle bir durumda mücadele vermek, irâdenin varlık sebebidir. Düşünce vahye açık değilse, vicdan sönmüş, irâde felç ise, işte o zaman şeytan, rolünü rahatlıkla oynayacağı mükemmel bir sahne bulmuş demektir. Midesinin hakkını hiç unutmayan insan, iradesinin hakkını da vermeli değil midir?

Nefsin istek ve alışkanlıkları, insan için öldürücü birer zehir ve insanı aşağılara çeken ağırlıklar gibidir. *Ruh, nefsin rağmına gelişir ve yükselir. Tersî yönde, nefis beslendikçe ruh küçülür, sıkışır, ağırlaşır.. Bunun neticesinde de*

kalb, duygu ve lâtifelerde bir hantallaşma meydana gelir. Efendimiz (sav)'in beyanları içinde, şeytan insanın damarlarında dolaşır durur. O halde “Siz” diyor, “Onun dolaştığı yerleri biraz daraltın.” Evet onu açıklık, susuzluk ve isteklerinden mahrum etmekle sıkıştırın. Aklına her estikçe yiyen, çeşitli yiyecek ve çerezlerle beslenen bir insanın şehvetine düşkün olması gâyet normaldir. Binaenaleyh, irâdenin hakkını ve kavgasını vererek, nefse ait beslenme musluklarını kısmak çok mühimdir. Aksi takdirde, nefis daima şeytana açık kapı olacaktır. Şeytan gibi nefisten de insana dostluk gelmez. Nefsin fenalıklara götürücü büyük bir hasım ve kendisine karşı “en büyük cihad”ın yapılması gereken bir düşman olduğunun bilinmesi, ondan ve şeytandan kurtulma, dolayısıyla da Allah’a (cc) yaklaşma istikametinde atılmış ilk adımlardandır. Efendimiz Aleyhissalâtü ves-selâm'ın, “Senin en büyük hasmın, iki kaşın ortasındaki nefisindir.” ; bir muharebeden dönerken de, “Şimdi küçük cihaddan büyük cihada dönüyoruz” buyurması ve yine Kur’ân’da Yusuf Aleyhisselâm’ın dilinden, “Muhakkak nefis kötülükleri emreder” sözünün nakledilmesi, ondan korkmamız ve karşısında daima teyakkuzda bulunmamız hususunda bizim için önemli derslerdir.

Ma’rifetullah’ta derinleştikçe, Rabbimizi çok iyi tanıyıp, içimizde onu bulma ve tanıma huzuruna erdikçe, şeytan ve nefsin va’dedeceği bütün yalancı zevkleri ve lezzetleri aşmış ve onların üstüne çıkmış olacağız. Allah’ın marifetiyle tatmin olup huzura ermiş bir kalbe teklif edilen bütün yabancı tadlar ve zevkler, çok sönük ve çok silik gelir. Haddizatında, kendi içinde aydınlığa ermiş bir insanın, nefis adına şeytanın teklif edeceği şeylerden lezzet alması zaten düşünülemez. Kendi içinde ma’rifete erememiş kimselerin durumu ise, güneşten mahrum kalıp da, mum ışığı ve ateş böcekleriyle teselli olmaya çalışan kimsenin durumu gibidir. Ma’rifete ulaşmış, dolayısıyla da ışığını bulmuş bir insan, şeytan ve nefsin kendisine takdim edeceği vâhî ve fânî şeylere aldanmayacak ve kapılmayacaktır. Marifeti kazanmanın yolu da burada madde madde sıraladığımız hususları yerine getirmekten geçer. (NOT: Bunlar 15 madde halinde yazının alındığı “İnancın Gölgesinde-2” kitabında tek tek açıklanmıştır.)

Şeytan’ın Vesveselerine Karşı Mesnevi-i Nuriye

...O Yeni Said'in münazarasıyla, nefis ve şeytanın tam mağlub edilmesi ve susturulması gibi, Risale-i Nur dahi yaralanmış tâlib-i hakikatı kısa bir zamanda tedavi ettiği gibi, ehl-i ilhad ve dalaleti de tam ilzam ve iskât ediyor. Demek bu Arabî Mesnevî Mecmuası, Risale-i Nur'un bir nevi çekirdeği ve fidanlığı hükmündedir. Bu Mecmuanın yalnız dâhilî nefis ve şeytanla

mücadelesi, nefs-i emmarenin ve şeytan-ı cinnî ve insânin şübehatından tamamıyla kurtarıyor. Ve o mâlûmat ise, meşhûdat hükmünde ve ilmelyakîn ise, aynelyakîn derecesinde bir itminan ve bir kanaat veriyor. (Mesnevi-i Nuriye)

Özet

1- Şehvet, şeytanın en çok başvurduğu, en çok kullandığı tezgâhtır onun en büyük kozudur. Nefse ait beslenme musluklarını kısmayan bir insanın şehvetine düşkün olması gâyet normaldir.

2- Şeytanın tuzağına düşüp onun peşinden gitme, **hayırlı işlere devam etme arzusunu kırar**, salih amellerde süreklilik isteğini azaltır ve fenalıklara meyil gücünü arttırır.

3- Tevbe ve istiğfarla temizlenmeyip arttıkça artan günahlar Allah'tan gelen tecellilerin önünü kesiyor, rahmet esintilerine ve ilahî inayete mani oluyor ve artık himayesiz kalan kalbler şeytandan gelecek küfür oklarına açık hale geliyor.

4- Düşünce vahye açık değil, vicdan sönmüş, irâde felç ise şeytan, rolünü rahatlıkla oynayacağı mükemmel bir sahne bulmuş demektir.

5- Şeytanın imanımızı sarsan şüphelerine karşı Mesnevi-i Nuriye başta olmak üzere Nur Risaleleri çok okunmalıdır.

Soru: Şeytanın mâhiyeti, fonksiyonu, yaratılışının hikmetleri, insanı saptırma yolları, bunlardan korunma çareleri adına bizleri aydınlatır mısınız?

1. “Şeytan” kelimesi hangi kökten gelir?

Cevap: Şeytan, Allah’ın rahmetinden uzaklaşmış bir varlıktır. Şeytan kelimesi, iştikâk itibariyle, Allah’tan, Allah’ın rahmetinden uzak oldu mânâsına (şatane)’den, bir de; yandı, işi bitti, helâk oldu (şâta-yaşîtu) mânâsından olmak üzere iki kökten gelir. Her ikisi de şeytan için doğrudur. Zira o, Allah’ın rahmetinden kovulmuş ve yanmaya hak kazanmış bir varlıktır.

2. “Şeytan” kelimesi başkaları için de kullanılabilir mi?

“Şeytan” kelimesi taşıdığı mânâdan hareketle dinde her azgın ve taşkın şeye kullanılabilir. Nitekim Allah (cc) “Böylece biz, her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. (Bunlar) aldatmak için birbirlerine yaldızlı sözler fısıldarlar”(Enfal, 6/112) âyetinde şeytan tabirini, yaldızlı sözlerle insanları baştan çıkartan cinler ve insanlar için kullanıyor.

Seyyidina Hz. Ömer (ra) serkeş bir ata bindirildiğinde “Beni bir şeytana bindirdiniz” buyurarak serkeşlik yapan ata şeytan tabirini kullanmıştır. Efendimiz (sav) de bir yerde köpeğe, bir yerde de serkeşlik yapan deveye şeytan demiştir. Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, ins, cin veya hayvan serkeşlik yapan, başkaldıran, isyan eden her şeye bir mânâda “şeytan” denebiliyor. Ama, burada bahis konusu olan şeytan, insanların baş belası, Seyyidina Hz. Adem (as)’e secde etmeyip, Allah’a karşı başkaldırmakla küfür yoluna girmiş, insanoğlunun ebedî hasmı olan şeytandır.

3. Şeytan, niçin Allah’ın rahmetinden kovulmuştur?

Şeytan, mahiyetinde mündemiç olan duyguları kötü yolda kullanması sebebiyle Allah’ın rahmetinden kovulmuştur. Evet, Allah insanı, maddî-manevî mücehhez bulunduğu şeyler itibariyle ahsen-i takvime mazhar olarak yaratmış ve “Biz insanı en güzel biçimde yarattık” (Tîn, 95/4) buyurarak bu hakikati ifade etmiştir. Bu açıdan insanın mahiyeti tıpkı bir takvim gibi bütün varlığa ait hakaiki câmi ve her şeyin özünü hâvidir. İnsan, kâinatı gösterebilecek bir takvim, seneler ve asırlar içinde geçen her şeyi ifade edebilecek bir fihrist mükemmeliyetindedir. Ayrıca böyle bir dışa paralel olarak iç mükemmeliyeti ifade eden kalp, sır, hafî, ahfâ gibi çeşitli duygularla da mahiyeti zenginleştirilmiştir.

Şimdi Allah herkesi böyle yaratmıştır ama, kimileri Efendimiz (sav) gibi kabiliyetlerini geliştirerek Cibril’i geride bırakmış, kimileri de Ebu Cehil gibi bütün istidatlarını menfî yönde kullanarak şeytani utandıracak bir derekeye düşmüştür.

İşte şeytan da, bazı insanlarda olduğu gibi, mahiyetindeki nüveleri kötüye kullanarak Allah'ın rahmetinden kovulmuş ve uzaklaştırılmıştır. İfadeye dikkat edelim. Uzak yaratılmamış ama, kabiliyetlerini kötüye kullanarak uzaklaştırılmıştır.

4. Şeytan insana hangi yollardan yaklaşır?

Önce şeytanın insana niçin düşman olduğuna bir cümle ile temas edip sonra da insanı saptırmak için hangi yollara başvurduğuna âyetin belirttiği çerçevede şeytanın sözlerini esas alarak izaha çalışalım.

Şeytan, “Çık buradan, sen artık kovulmuş ve uzaklaştırılmışsın” (Hicr, 15/34) âyeti ile ifade edilen tokadı yedikten sonra, insanoğluna gayz, kin ve nefretle, Allah'a karşı da küskünlükle, ikinci bir fitrat kazanmıştır. Evet, şeytanın Hz. Adem (as)'e secde etmemesi, onun Rahmet-i İlâhî'den kovulmasına; Allah'ın kovması da, onun Allah'a karşı düşmanlık göstermesine zahirî birer sebeptirler. Evet, Hz. Âdem (as) ile imtihan olma ve bu imtihanı kaybetmesi şeytana çok dokunmuş ve kasele “Rabbim! Beni azdırmana karşılık ben de yeryüzünde onları (günahları) süsleyeceğim ve onların hepsini mutlaka azdıracam. Ancak onlardan ihlâslı kulların müstesna”(Hicr, 15/39) demiştir. Demek ki, şeytan, bu hâdiseler nedeniyle, Adem (as)'in şahsında bütün insanoğluna karşı kinle dolmuştur. Kinle dolu bir gönülde muvazenenin olmayacağı aşikârdır. Keza şeytan, Kur'ân'ın A'raf sûresinde belirttiğine göre kin ve gayzını şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Öyleyse beni azdırmana karşılık, and içerim ki, ben de onları saptırmak için senin doğru yolunun üstüne oturacağım. Sonra mutlaka onlara, önlerinden arkalarından, sağlarından, sollarından sokulacağım ve sen onların çoğunu şükredenlerden bulmayacaksın.”(A'raf, 7/16,17). Yani önden gelecek, ileriye karanlık ve inkârla dopdolu gösterecek, “öldükten sonra dirilme cennet, cehennem yok...” dedirtecek, ümitlerini kırıp geçeceğim. “Gün be gün yevmülbeter” diyecek, kıyamete kadar kâfirlerin esiri olacaklarına inandırarak, onların önlerine de karanlıklar püskürtüp duracağım. Arkalarından gelecek mâzi ile alâkalarını kopararak, mukaddes olarak bel bağladıkları geçmişlerini büyük bir mezar şeklinde gösterip bütün ümitlerine bir balyoz indirerek onları ye'se atacağım. Sağ taraflarından gelecek “siz ehl-i hak ve hakikatsınız, ne diye başkalarının dine hizmet etmesine imkân veriyorsunuz? Bu hizmeti siz yapsanız ya!” diyerek gıpta damarlarını tahrik edip hizmetlerini engelleyeceğim. İbadetlerini zahiren yerine getirsel de yaptıkları şeyleri anlattırıp riyaya boğacağım. Ve soldan gelecek, sol düşünceli, çarpık, çeşitli doktrinlerle zihinlerini bulandırıp, onların ruhlarına hep yanlış şeyler üfleyeceğim. Dolayısıyla sen onların çoğunu sana karşı nankör ve şükretmeyen insanlar olarak bulacaksın.

Evet, şeytanın bu kin ve nefretle, Cenâb-ı Hakk'a karşı olan bu küstahça tavrını Kur'ân değişik yerlerde sık sık hatırlatır.

5. Şeytan niçin hidayete gelmemektedir?

Şimdi de şeytanın hidayete gelemeyiş sebebinin bir-iki misalle izah etmeye çalışalım. Bir insan düşünün ki, çeşitli sebeplerle kendini kine ve nefrete kaptırmıştır. Bu insan, o anki halinin muktezası olarak, sağa-sola saldırır, eline geçeni atar ve karşısındakinin hakkından gelmek için elinden gelen her şeyi yapar. Zira bu insanda artık muvazene, muhasebe, salim düşünce yoktur. Yani dengesizlik bu kişinin saatlerini, dakikalarını, saniye ve saliselerini kaplamış, hatta ruhunu bile sarmıştır. İşte böyle bir ruh haleti içinde olan o insan, artık kazandığı ikinci fitratın gereğini yapacaktır. Yani bu türlü davranışlar onun, o andaki fitratının gereğidir.

Bir başka misale geçecek olursak; yine bir insan düşünün ki, bu insanın içini bazen bütün bütün küfür esintileri sarmıştır. İradî olmayan şüphe ve tereddütler, aniden kopup gelen rüzgârlar gibi onu sarsmaktadır. Meselâ Allah (cc) veya Efendimiz (sav) hakkında yersiz ve uygunsuz şüpheler onun düşünce dünyasını zorlamaya başlamış ve onu hep şüphe ve tereddüt vadilerinde dolaştırmaktadır. İşte, o anda bu insan eğer Allah'a sığınır ve o şüpheleri izale edecek bir yola girerse Allah'ın inayeti ile o halden kurtulur. Aksi halde, bu durum devam edecek olursa, intiharı bile düşünecek hale gelir ve başını taştan taşa vurur. Aslında kâfirin hali işte budur. Yani onda küfür devamlı olduğu için, hiçbir zaman bu tür sıkıntılar ve ızdıraplar onun yakasını bırakmazlar.

Şimdi bu iki misalden hareketle, şeytanın hidayete gelemeyişine bakalım: Şeytan birinci misaldeki insan gibi, mahiyetindeki iyiliğe, güzelliğe açık tüm istidatlarını, iradesiyle öldürmüş ve kötülüğe ait bütün istidatlarını da inkişaf ettirmiştir. Bu suretle, içini küfürle, öyle bir doldurmuştur ki, artık onun mahiyetinde inanmaya yer kalmamıştır. O öfkeli adam gibi, kin ve nefretini değişik şeylerle kusan kişi gibi, hayatının bütününü saniye ve saliselere varıncaya kadar, hep kötülük sarmıştır. İşte şeytan budur ve böylesine bir kin ve nefretle Allah'a inananlara düşman olan şeytana bir şey anlatmak ya da kabul ettirmek ve dolayısıyla hidayete gelmesini beklemek boşunadır. Zira küfür, onda fitrat haline gelmiş ve tabiatının bir buudu olmuştur.

Şeytan, şayet o ikinci misaldeki insan gibi, Allah'a sığınsa ve girdiği o çıkmaz yoldan çıkma eğiliminde bulunsaydı, Allah'ın inayeti ile kurtulur ve hidayete mazhar olabilirdi...

6. Şeytan'ın yaratılmasının hikmeti nedir?

Bu konuda müstakil olarak yazılmış kitaplara müracaatla daha teferruatlı malûmat elde edilebilir. Hassaten Hz. Bedüzzaman'ın bu konuyu ele aldığı risale dikkatlice okunmaya değer.(*). Bununla beraber bir-iki cümle ile bu hususa da işaret edelim. Allah (cc), abes iş işlemekten münezze ve müberradır. Hakîm olan ve her şeyinde bin bir hikmet gizli bulunan -insanlar anlamasa da- Allah hakkında böyle bir şey düşünme, Allah'ı bilememenin, O'nu tanıyamamanın bir ifadesi olsa gerek. İncancımıza ait bu temel kaideyi pekiştirdikten sonra diyebiliriz ki, şeytanın yaratılarak Müslümanlara musallat edilmesi, onları teyakkuza

sevk eder.. sevk etmiştir, ediyordur ve edecektir de. Böylece insan ondan korunma mekanizmasını harekete geçirecektir. Demek ki şeytanın tasallutu, insanda mevcut bulunan korunma mekanizmasının rantabl çalışmasına vesile olacaktır. Yani nasıl tarlada akreplerin ve zehirli yılanların olması tarlada çalışanları dikkat ve teyakkuza zorlar.. ve dikkat etmeye ait istidatları inkişaf ettirir.. veya Bedfüzzaman Hazretleri'nin misali içinde; atmacanın serçe kuşuna musallat olması, serçenin kabiliyetlerini geliştirir; aynen öyle de, şeytanın insanlara tasallutu, şeytandan kaçma, kurtulma, onun tuzaklarını boşa çıkarma adına onların kabiliyetlerini geliştirir. Dahası, insanların Allah'a dehaletine, Sünnet-i seniyye kalesine sığınmasına vesile olur. Zaten Kur'ân da çeşitli âyetleriyle bu hususa işaret eder. Meselâ; “eğer şeytanın fitlemesi seni dürterse hemen Allah'a sığın. Çünkü O iştendir, bilendir.”(A'râf, 7/200). Bir başka âyette Allah'a sığınmayı salıklar ve “De ki; şeytanların kışkırtmalarından sana sığınırım. Onların yanımda bulunmalarından da sana sığınırım, Rabbim!”(Mü'minûn, 23/97).

7. Şeytanın bizimle uğraşmasına nasıl engel olacağız?

a- Allah'a sığınma: Biraz önce âyeti kerîmelerle ifade ettiğimiz gibi Allah'a sığınma, O'na iltica etme, şeytanın azdırması ve saptırmasına karşı en önemli bir sığınak ve dinamiktir. Bu dinamiğin behemehal kullanılması şarttır. Rabbim, bizlere, “Kulun Allah'a en yakın olduğu hal secde halidir” sırrını temsille, başımızı yere koyup, “Allah'ım Senden Sana sığınır, yani Celal ve Ceberruyetinden, Rahmet ve Rahmaniyetine sığınırım, şeytandan da Sana sığınırım” dedirtsin ve bizi muhafaza buyursun.

b- Tembelliği terk etme: Şeytan daha ziyade âtil ve tembel insanlara hücum eder. Hiçbir iş yapmayan, miskin miskin oturan ve hele din adına hiç de aktif olmayan kimselerle meşgul olur. Öyleyse biz de, bu noktadan hareketle, şeytandan korunma hususunda atalet mevzuu veya aktif olma mevzuu üzerinde durmak istiyoruz. Yani madem şeytan daha ziyade atâletimizden istifade ediyor. Boş durduğumuz zamanlarda içimize uygun olmayan kuruntular atıyor, fena şeyleri düşündürüyor, fena şeyleri okutturuyor, fena şeyleri yapmaya zorluyor. O zaman biz de, ister düşünceyle, ister fiille, onun parmak sokacağı ve kurcalayacağı noktaları doldurmak, duygu ve düşüncemiz itibariyle Rabbimize ait şeylerle dolup taşmalıyız.. dahası âyât-ı tekviniyeyi sık sık mütalâa edip rabıtayı mevtle iki büklüm olmaya çalışmalı ve Rabbimizin dinini çevremize anlatmak suretiyle her zaman dopdolu olmayalım ki, şeytan içimize girip imânımızı sarsmasın ve vesvese veremesin.

Kaldı ki, biz evrad u ezkârla münasebet içinde bulunur veya O'nun dinine hizmetle ömrümüzü dolu dolu geçirirsek, bunların hürmetine Rabbim de bizi, şeytanlara terk etmeyecek ve bu kudsî meşgaleler sayesinde -inşallah- sahil-i selâmete çıkaracaktır.

c- Ahde vefa: Ahde vefa da en azından diğerleri kadar bizi şeytanın iğvasından koruyacak hususlardandır. Evet, siz vefa gösterip Allah'ın dinine omuz vererseniz, Allah da sizi, şeytanla baş başa

bırakıp, çürümeye terk etmez. Zaten O da “Ahdinize vefalı davranın, ben de ahdimi yerine getireyim”(Bakara, 2/40) demiyor mu?

Evet, siz bu düşünce ve inanç içinde bulunup, onu hayata taşıdığınız müddetçe, şeytanın tasallutu karşısında Allah, bir âyetini hatırlatacak, bir bürhanını gösterecek, gözünüzden perdeyi kaldıracak ve mutlaka sizi koruyacaktır. Sahabede, asfiyada, evliyâda bunun yüzlerce misali vardır ve bu misaller göstermektedir ki, onların başları döndüğü, bakışları bulandığı anlarda, Rablerinin bürhanı karşılına çıkmış ve onları hemen istikamete yönlendirmiştir. Kim bilir, belki de sizler, bizler ve hepimiz iradelerimizi kötüye kullanmada ısrar etmediğimiz sürece hep Rabbimizin bu türlü nimetlerine mazhar olarak düşmekten, sürçmekten kurtulmuşuzdur.

“Siz Allah’ın dinine yardım ederseniz Allah da size yardım eder”(Muhammed, 47/7) âyetinin mucibince, O’na vefa ve sadakat içinde olanlar, O’ndan vefa ve inayet görmüş.. sınırlı iradelerini O’nun yolunda kullananlar, O’nun sınırsız nimetleriyle serfiraz olmuşlardır. O halde bu kutlu davanın kutlu neferleri olarak bizler, neticede bizi cennete, Cemalullah’a götürecektir bu yolda, ahde vefadan, bir ân bile dûr olmadan sürekli çalışmalıyız. Allah’ın her yerde ve her zaman hâzır ve nâzır olduğu hakikatına inanarak o Rakîb ve Müheymin’in müşahedesi altında olduğumuzu bir an olsun hatırdan çıkarmamalı, davranışlarımıza ona göre çeki-düzen vermeli ve iç âlemimizi her zaman zabt u rabt altına almalıyız.

d- Yalnız kalmama: Yalnız kalmama, şeytanın idlâl ve ifsadına karşı çok önemli bir silahtır ve bu silahın behemehal her zaman kullanılmaya hazır olması gerekir. Bu ise Allah Rasülü (sav)’nün buyurduğu gibi, en az üç kişilik bir arkadaş grubuyla gerçekleşebilir. Yani çarşıda, pazarda, evde, bizim gibi duyan, hisseden ve inanan arkadaşlarla bir arada bulunma ve bu suretle şeytana mel’abe (oyuncak) olmaktan kurtulma... Evet, her kötü düşünce içimize atılmış bir tohum gibidir. Bu tohum zamanla mevcudiyetini hissettirir ve rüşeym halinde kendini gösterir. Eğer bu kötü düşünce henüz filiz iken kesilip atılırsa ne güzel! Aksi takdirde o, boy atar, gelişir; gelişir ve geliştiği bünyeye rağmen onu yer bitirir. İşte bunun için şeytanın küçük tohumlar halinde ruhumuza saçtığı şeylerin daha baştan kökünün kazınması şarttır. Yoksa zamanla bunlar altından kalkılamayacak muvazene, muhakeme hatta hayal hanemizi bile istiab edecek hale gelebilir. Böyle bir duruma geldikten sonra kurtulmak ise çok zordur. Onun için bu tür kötü düşüncelerin bünyemizde kök salmaması, sonra da dönüp bizi teslim almaması için sair hususların yanında yalnız kalmama mes’elesinin de iyi işletilmesi gerekmektedir. Evet, şu içtimaî dağdağalar içinde ötelerle alâkası zayıf, Allah ile irtibatı istenen seviyede olmayan bizlerin çok kere iradesi ve kalbî hayatı, ruhî canlılığı bizi korumaya yetmeyebilir.

Bu arada etrafımızda çehresi hakikat gamzeden, iradesinde Allah iradesi çağlayan öyle arkadaşlarımız vardır ki, onların yanına gittiğimiz ve onlarla aynı atmosferi paylaştığımız zaman, tıpkı bir veli ile diz dize gelmiş gibi kuvvet kazanabiliriz. Onların sözleri, sohbetleri, âdetâ içimizde buz bağlamaya

başlamış kötü duygu ve düşünceleri eritebilir. Bazen de, biz bu konumda bulunur, onlar gelip bizden, yukarıda arz ettiğim ölçülerle istifade edebilirler. Evet, Allah (cc), insanı topluluk içinde yaşayabilecek şekilde yaratmıştır. İnsan, maddî-manevî bütün ihtiyaçlarıyla hayatini ancak hemcinslerinden müteşekkil böyle bir toplum içinde görerek sürdürebilir. Öyleyse bize düşen de böyle bir topluluktan ve o topluluk içerisinde iyi, güzel ve hayırhah arkadaşlardan uzak düşmemektir.

e- Va'z u nasihat dinlemek: İnsan, yüreği hoplamaya, gözü yaşarmaya, iç âleminde kendini her gün birkaç defa yenilemeye muhtaç bir varlıktır. Kur'ân; Rabbisiyle münasebete geçip ağlamaktan kendini yerlere atanları tebci ve takdirlerle anlatır. İşte va'z u nasihatler bazı ahvalde bizi bu ufka ulaştırabilir. Fakat ne yazık ki, umumî plânda bizler bu türlü vâiz, nâsih ve hayırhahları dinlemekten mahrum tali'siz bir cemaatiz. Keşke yüreklerimizi hoplatacak, bizi aşk u şevke getirecek yüzlerce, binlerce vaizlerimiz olsaydı!.. Evet, keşke Fahrudin Razî gibi kürsüye çıktığında ağlamaktan sözleri boğazında düğümleli kalan ve ne dediği anlaşılmayan yüzlerce, binlerce vaizimiz olsaydı!.. Olsaydı da hiçbir şey anlamamak bile sadece onları seyretmekle gerekli dersleri alsaydık. Keşke Sahabe, Tabiün, Tebe-i Tabiün Hazerâti'nin hayatlarını gerçek veçheleriyle bizlere anlatan ve kitap sayfaları arasında kalan o malûmatları, ruhundan ruh katarak intikal ettirecek yüzlerce, binlerce nâsihimiz olsaydı da, bizler de onları dinleyip, “Yahu onlar da insan, biz de” deyip insanlığımızdan hicap duyar hale gelseydik.. hayatımızı, yaşayışımızı sorgulamak ihtiyacını hissetseydik.. ve kendimize çeki-düzen verseydik. İhtimal o zaman kalplerimiz yumuşayacak, içimizi yer yer karartan paslar izale olacak ve ruhumuza akseden İlâhî tecelliler bütün aydınlığıyla bizi saracak, biz de bu sayede şeytanın her türlü vesvese ve desiselerinden uzak kalacaktık.

O halde ne olur, lütfen! “Ben bunu biliyordum bir daha okumayacağım, ben bunu dinlemiştim, bir daha dinlememe gerek yok” demeyin! Yeme-içme ihtiyaçlarımızın olması ve bunların tekrür etmesi gibi, manevî hayatımız, kalp, ruh, vicdan vesâir duygularımızın da ihtiyacı olduğunu ve bu ihtiyaçların da tekrür ettiği hakikatine binaen kendinizi mutlaka bir üstadın kucağına atın ve ona sığının! Onun bütün fenalıkları eriten, şeytanın içimize girmesine izin vermeyen o Hakk dostunun atmosferine girin ve daima kendinizi yenileyin!

8. Şeytanın şerrinden korunmak için hangi dualar okunmalı?

Bir fasıl önce Allah'a sığınmakla başlayıp yalnız kalmamakla bitirdiğimiz hususları, bu konuda yapılacak fiilî dualar olarak nitelendirecek olursak, bunların yanında bir de kavli dualar vardır ki, bu ikisi bir vahidin iki yüzü gibidir. Birini yapıp diğerini ihmal veya terk etmek, neticeye ulaşılmasını engelleyebilir.

Onun için kavli dualar da her zaman ve zeminde yapılmalı ve ihmâl edilmemelidir.

Kavli dua denince tabii olarak Allah Rasûlü (sav)'nün bu konuda söylediği dualar akla gelmektedir. Efendimiz (sav)'den, Şeytandan Allah'a sığınma adına, çeşitli vesilelerle Őeref-südûr olmuş birçok dua vardır. Yemekte, tuvalete girerken, ailesiyle münasebet esnasında vs. bunların hepsini teker teker ele alıp anlatma bu sohbetin çerçevesini aşar. Onun için Allah Rasûlü (sav)'nün Şeytandan korkulduğunda söylenmesi için talim buyurduğu duayı örnek olarak zikredip sair Şeyler için bu konuda yazılmış duaların derlendiği dua mecmualarına veya müstakil kitaplara müracaat etmenizi tavsiye ederim.

Allah Rasûlü (sav) Şeytandan korkulduğunda Şu duayı talim ederek bize tahassün yolunu göstermektedir: “Ya Rahman! Ne bir iyinin ne de bir kötünün kendilerini aşamayacağı, Allah'ın yarattığı, zürriyet halinde her tarafa saçtığı ve kusursuz meydana getirdiği Şeylerin Şerrinden, gökten inen ve oraya yükselen Şeylerin Şerrinden, Allah'ın yerde yarattığı ve yerden çıkan Şeylerin Şerrinden, gece ve gündüzün fitnelerinden -hayırla gelenler müstesna- meydana gelen hâdiselerin Şerrinden, Allah'ın tastamam kelimelerine ve vech-i kerimine sığınırım.”

Can evinden vurulan, mescidinin, minberinin, mihrabının yolunu unutan, küfür ve dalâlet vadilerinde bocalayıp duran ve bocaladıkça batan 20. asrın perişan, derbeder ve bir o kadar da ellerinden tutulmaya muhtaç nesillerine Rabbim inayet buyursun! Onları insî, cinnî Şeytanların ve onların avenelerinin Şerrinden muhafaza buyursun!.. Amin... (Prizma-1)

Ek Metinler:

- 12. Mektup 2. Sual (Şeytanın Yaratılma Hikmeti)
- 13. Lema
- Varlığın Metafizik Bölümü (3. Bölüm Şeytan)
- Şeytan ve Vesvese (İnancın Gölgesinde 1)
- Nefis ve Şeytanın Aldatması (Prizma-3)
- Şeytan ve Çağdaş Takipçileri (Sızıntı, Haziran 2008)
- A'râftakiler ve Şeytan'ın Tuzakları (21.01.2008 tarihli Bamteli)